„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 238 Vineri 2 Septembrie 1938
12 Pagini P 1111

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Manevrele militare

Aproape în toate țările manevrele militare s'au transformat în exerciții de luptă pe teren, cu arme combinate, la care iau parte și elementele din rezervă, într'o proporție mai mare ca în trecut. Nu numai prin temele lor și prin inițiativa mai mare lăsată comandamentelor celor două „partide", în ce privește direcția și desfășurarea operațiunilor, manevrele moderne prezintă interes și sunt bogate în învățăminte; dar prin elementele de rezervă importante ce intră în compunerea diferitelor unități, ca și prin folosirea pe teren a tuturor armelor, atât de variate și a mijloacelor de transport rechiziționate.

In Germania manevrele actuale prezintă un deosebit interes prin originalitatea lor, care consistă, atât în chemarea sub arme a unui număr considerabil de rezerviști, cât și prin durata lor (15 August — sfârșitul lunei Octombrie).

In ziarul german **„Frankfurter Zeitung"**, un specialist militar, care a vizitat o divizie de rezervă, din zona întinsă a manevrelor, scrie următoarele:

„Se știe că originalitatea manevrelor germane din anul acesta constă mai cu seamă în întrebuințarea unităților omogene de rezervă, constituite mai ales pe o bază regională și evoluând în apropiere de locul lor de recrutare, dispunând de mijloacele de transport rechiziționate în regiunea respectivă".

Se notează absența entusiasmului populației, față de această neobicinuită concentrare și desfășurare de trupe, care se explică din punctul de vedere psihologic, prin teama de război, dar, în schimb se accentuează „efectele fericite ale recrutării regionale, care sporesc coheziunea trupelor".

Lăsând la o parte comentariile politice ce s'au făcut în jurul acestor manevre — în legătură cu situația internațională — noi reținem importanța lor din punctul de vedere strict militar și pe care o subliniază specialiștii străini.

Firește, că acest tip de manevre corespunde mai bine scopului lor și intereselor apărării naționale, prin faptul prezenței unităților de rezervă omogene, constituite pe bază regională și având la dispoziție mijloacele de transport necesare, precum și prin posibilitățile ce le are comandamentul să facă exerciții de luptă, pe teren, cu toate armele combinate.

In celelalte țări, deasemenea se concentrează, cu prilejul manevrelor de toamnă, un număr mai însemnat de ofițeri și oameni din rezerva armatei, căci numai așa ei vor putea să se obicinuiască cu aspectul teatrului de război, modificat prin sistemul camuflărilor întinse față de cel din trecut, cu folosirea armamentului modern variat și cu exercițiile la care iau parte toate armele.

In condițiile acestea se stabilește un contact mai strâns între elementele active și cele din rezerva armatei; se instruesc trupele din rezervă și se sporesc posibilitățile lor manevriere, capacitatea lor combativă și forța lor morală. De aceea și noi trebue să procedăm la instrucția cât mai bună a rezervelor, prin concentrări și manevre.

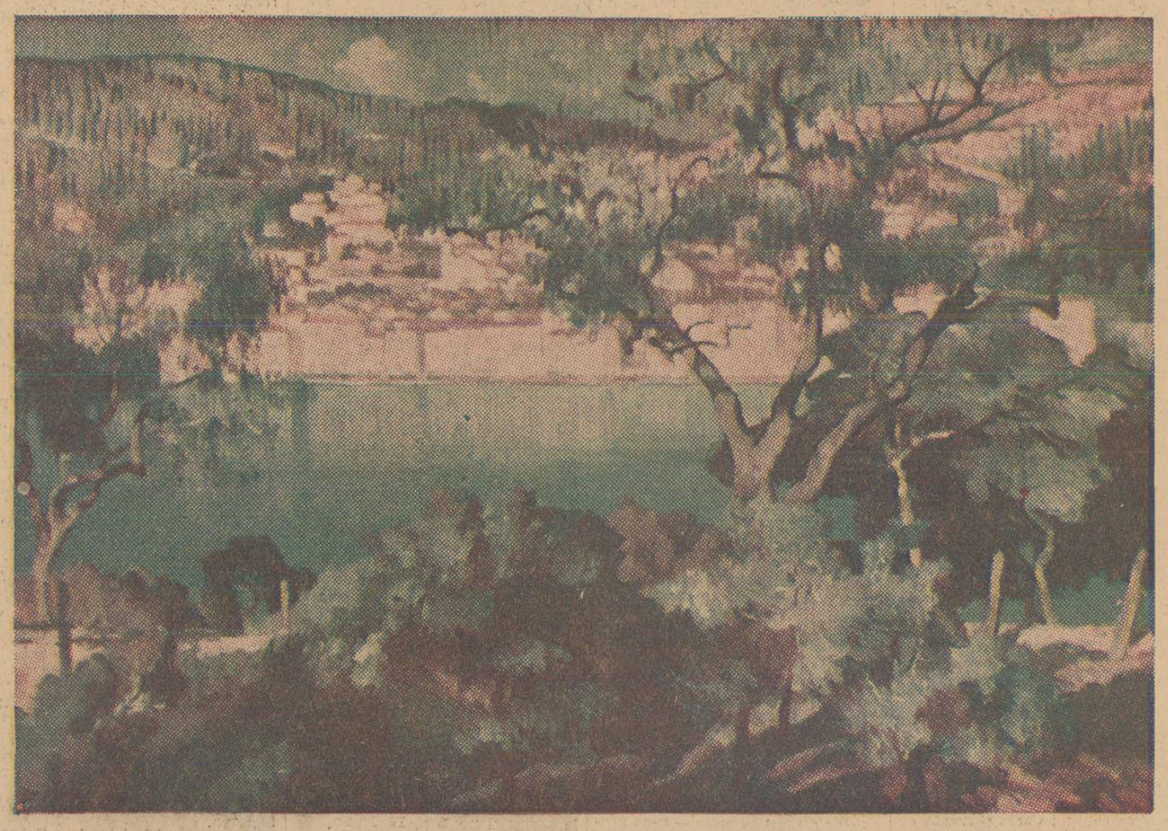

VILLEFRANCHE (Franța) ȘT. POPESCU

Reprezentanții germanilor sudeți in audiență la d. Beneș

Praga, 30 (Radio-Central). — **In cercurile germanilor sudeți se afirmă că d. Beneș, președintele republicei a primit azi în audiență pe d-nii Kundt și Sebowski, reprezentanții partidului Henlein.**

EXAMINAREA SITUAȚIEI ECONOMICE DIN REGIUNEA INDUSTRIALA GERMANA

Praga, 30 (Radio-Central). — *Azi la ora 11, colaboratorii lordului Runciman au primit pe d-nii: Franz Kaufman, șeful lucrătorilor în metalurgie, Petre Schmidt, secretarul Uniunii muncitorești din Liberec și Wilhelm Weigl, secretarul sindicatului muncitoresc german din Liberec, cari i-au remis un memoriu în legătură cu situația economică din regiunea industrială germană.*

Deasemenea, colaboratorii lordului Runciman au primit pe d-nii Karl Kosca și Franz Schmidt, conducătorii partidului democratic german al libertății, cari le-au remis un memoriu asupra punctului de vedere al partidului față de problema naționalităților.

Lady și lordul Runciman au luat prânzul cu d. Dela Croix, ministrul Franței la Praga.

❖

D. Krofta a avut azi întrevederi cu d-nii Newton, ministrul Angliei și Dela Croix, ministrul Franței la Praga.

CONSFATUIREA MINISTERIALA DE MARȚI

Azi la ora 11 dim. miniștrii politici au ținut o ședință, care a durat patru ore.

S'a discutat asupra noilor propuneri ale guvernului pentru rezolvarea problemei naționalităților.

Ședința viitoare nu a fost încă stabilită, însă ea se va ține în orice caz Vineri, dacă până atunci nu se vor produce noui evenimente.

„Lidove Novini" spune că toate indiciile arată că problema cehoslovacă, care a devenit una europeană, a ajuns în faza decisivă. Guvernul cehoslovac va continua o politică sinceră de împăciuire. Depinde acum numai de partidul Henlein, dacă se va ajunge la un acord sau nu. Lumea întreagă știe că Germania decide asupra tacticei și scopurilor urmărite de partidul germanilor sudeți. Din ultimele declarații ale fruntașilor acestui partid reiese că ei nu sunt dispuși să ajungă la un acord, rămânând intransigenți în ceea ce privește cererile lor radicale, a căror realizare nu are aproape nimic comun cu necesitățile politice, economice și culturale ale germanilor din Cehoslovacia.

Ziarul închee spunând că Cehoslovacia a lăsat să se desfășoare toate fazele tratativelor cu o răbdare care a uimit și străinătatea. Cu aceiaș răbdare poporul cehoslovac va aștepta și desfășurarea zilelor critice apropiate.

SUDEȚII RADICALI RAMAN INTRANSIGENȚI

Praga, 30 (Radio-Central). — Mai multe ziare din Praga afirmă în legătură cu starea actuală a tratativelor asupra problemei naționalităților că aripa radicală a partidului germanilor sudeți, condusă de deputatul Karl Frank a devenit mai puternică în detrimentul aripei moderate, care era dispusă pentru o continuare a tratativelor.

Aripa radicală a partidului germanilor sudeți respinge și a treia bază oferită de guvernul cehoslovac pentru continuarea tratativelor. Germanii sudeți radicali se mențin la atitudinea lor negativă față de propunerile cehoslovace, pretinzând aprobarea completă a cererilor ridicate de Karlovy Vary.

PROPUNERILE GUVERNULUI VOR FI PUBLICATE

Londra, 30 (Radio-Central). — *„Daily Telegraph" arată că nouile propuneri ale guvernului cehoslovac reprezintă o bază oportună pentru o rezolvare dreaptă a problemei germanilor sudeți, cu condiția că un compromis este dorit și de tabăra germanilor sudeți.*

Ziarul afirmă că nouile propuneri ale guvernului cehoslovac vor fi publicate peste două sau trei zile. Aceasta fiindcă guvernul vrea să afle mai întâi dacă germanii sudeți sunt dispuși să continue tratativele pe baza noilor propuneri.

Faza decisivă a negocierilor

Praga, 30 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

După informații din sursă bună, noile propuneri înfocmite de guvernul cehoslovac, dela înapoierea din Londra a d-lui Ashton Gwatkin, și a căror pregătire a făcut obiectul unor conversații între lordul Runciman și d-nii Henlein, Beneș și Hodza, au fost prezentate plenipotențiarilor d-lui Henlein.

Incepe în felul acesta faza decisivă a negocierilor.

Dealtfel se păstrează un secret absolut în ce privește conținutul acestor noi propuneri. Informații din aceiași bună sursă permit să se afirme că ele reprezintă concesiuni foarte largi din partea guvernului cehoslovac.

Nu se știe deocamdată dacă delegații sudeți au fixat data când vor da răspunsul; este probabil însă că el nu va mai întârzia.

FILME

— Ce piesă ai mai văzut?

— Nu mă mai duc la teatru. Nu mai pot suferi gimnastica obligatorie din antracte.

— Nu înțeleg.

— Vorbesc despre un abuz de drept. Acela de a-ți părăsi locul după fiecare act, de a sili pe vecini să se ridice, să se comprime, să plece cu hainele șifonate și cu pantofii de lac striviți, cum mi s'a întâmplat mie. Și când piesa este în 3 acte, mai merge; dar când are 7 sau 15 tablouri, risc să mă neurastenizeze defilările indezirabile și jalea scaunului meu, care, ca și mine, nu este vinovat de nimic, ca să fie silit să scârțâe mereu ținând isonul suspinelor mele crude.

— Bine, dar spectatorii trebue să fumeze, să-și desmorțească nervii când comedia este dramă și vice-versa, iar spectatoarele sunt îndatorate de însăși rațiunea lor de a fi, să se privească, să se pudreze, să se rujeze în fața marlor oglinzi din foaiere.

— N'am nimic de zis, dar nu mă oprește nici o lege să ocolesc teatrele, deși mărturisesc că îmi plac.

— Ai putea să împaci amândouă interesele: frecventarea teatrelor și evitarea neplăcerii din antracte. Iți servesc o rețetă ce n'a dat greș. Mă găsiam la o piesă de Shakespeare. Avea 24 tablouri. După fiecare, o vecină stropită din belșug cu parfum, mă expunea alternării ridicatului și așezatului în ritmul accelerat al gimnasticei dela radiodifuzine. La început mi-a spus „pardon". Pe urmă a renunțat: facultatea devenise drept, uzul abuz. După al patrulea tablou, mi-am părăsit locul, am cumpărat dela bufet o mare bomboană de ciocolată cu lichior spălăcit și am tratat-o pe vecină, strecurând-o pe locul ei fără să bage de seamă. Când s'a ridicat în antractul următor, spectatorii de la spate i-au atras atenția că pe rochia albă se preling culori de paletă. Un țipăt — ca în Shakespeare — și spectatoarea nu s'a mai mișcat până la sfârșitul reprezentației. Aplicată, „en gros" nu „en detail", rețeta ar tămădui epidemia. In ce mă privește, știu că suspinele mele crude s'au mutat alături.

Don José

Raporturile germano-maghiare

Vizita Regentului Horthy în Germania a fost pusă în umbră de îngrijorarea provocată de evoluția chestiunii cehoslovace. Ea merită totuși să rețină atenția, ca un eveniment de o deosebită importanță, atât pentru raporturile germano-maghiare, cât și pentru politica dunăreană a Ungariei.

Primit cu fastul datorit celui dintâi șef de stat în vizită oficială în Germania, după războiul mondial, Regentul Horthy va fi putut desigur constata simpatia, de care se bucură națiunea maghiară „legată cu poporul german de o veche și credincioasă prietenie", precum a afirmat în cuvântarea sa, la banchetul din 24 August, Fuehrerul, care a precizat că raporturile amicale ale celor două țări se scoboară în trecut până la timpurile Sfântului Ștefan, iar de curând au fost pecetluite de comunitatea de arme din timpul războiului mondial și de lupta solidară pentru un viitor mai bun.

Această afirmare călduroasă de veche prietenie a fost repetată în toastul său de răspuns de Amiralul Horthy și constituie desigur elementul politic de căpetenie al călătoriei Regentului ungar în Germania.

Cuvântările schimbate la banchetul din Berlin, la 24 August, mai aduc însă unele preciziuni vrednice să fie reținute, atât în ce privește raporturile dintre Berlin și Budapesta, cât și în ce privește politica externă a Ungariei.

Intr'adevăr, cancelarul Hitler a tras concluziunea Anschlussului, afirmând că solidaritatea maghiaro-germană va fi deosebit de prețioasă pentru cele două popoare, „mai ales acuma când ele sunt vecine și când, ca vecine și-au găsit frontierele lor istorice definitive, în urma evenimentelor istoriei".

Deși Regentul Horthy nu a subliniat, în răspunsul său, această constatare, ea nu poate avea firește decât o singură interpretare: Burgenlandul, altădată ungar și care fusese anexat de Austria, în urma unui plebiscit, rămâne definitiv încorporat Germaniei prin faptul Anschlussului. Totdeodată, însă, Ungaria obține implicit prin aceasta asigurarea că Reichul se dezinteresează de minoritățile germane, care se mai află încă pe teritoriul maghiar.

In al doilea rând, ambii șefi de State, Fuehrerul, ca și Regentul maghiar, țin să precizeze prietenia lor comună cu Italia. In această privință însă o deosebire esențială există între Germania și Ungaria. Pentru cea dintâiu, axa Roma-Berlin reprezintă o comunitate ideologică, întemeiată pe lupta solidară contra comunismului și pe ostilitatea contra metodelor securității colective. Adversară ireductibilă a comunismului, Ungaria se abține totuși dela o manifestare publică contra bolșevismului. De asemenea preferă să rămână încă la Geneva, deși nu dă dovada unei stime deosebite pentru Societatea Națiunilor, care este pentru ea mai de grabă o tribună răsunătoare pentru lupta ei contra tratatelor, după cum a mărturisit recent d. Kanya. Chiar dacă sunt numai aparente și provizorii, aceste nuanțe au importanța lor, căci dovedesc străduințele Ungariei spre a-și păstra o relativă independență politică, față de un puternic vecin, de care o leagă atâtea speranțe în vederea satisfacerii revendicărilor ei, dar care-i inspiră și atâtea temeri pentru neatârnarea ei politică și economică.

Dorința unei păci „bazate

(Continuare in pag. 2-a)

AUREL VLAICU

25 de ani dela moartea sa

Inceputurile aviației noastre sunt legate de numele a doi români de peste Carpați: ardeleanul Aurel Vlaicu și bănățeanul Traian Vuia.

Amândoi au fost preocupați de problema zborului mecanic; amândoi au căutat să găsească formula cea mai bună, care să asigure aparatelor concepute de ei, mai multă siguranță, ca astfel navigațiunea aeriană să se poată dezvolta, trecând din faza eroică, în faza așa zisă comercială.

Grație spiritului lor inventiv; geniului lor creator; studiilor, cercetărilor și experiențelor făcute, în domeniul aviației — pe atunci atât de puțin cunoscut — ei au izbutit, în acele împrejurări și cu mijloacele modeste ce le-au avut la dispoziție, să contribue la progresul aviației. Nu cu puțin au contribuit apoi Aurel Vlaicu și Traian Vuia, prin geniul lor creator și prin sforțările lor, prin încrederea lor, prin voința lor puternic afirmată, prin spiritul lor complex, de inventatori, de cercetători, de îndrumători și de înfăptuitori, la organizarea serviciului nostru de navigațiune aeriană militară, — serviciu care a luat corp și suflet în cursul anului 1913.

Aurel Vlaicu care concepuse planul unui aparat ce îndeplinea condițiuni de rezistență și de siguranță, superioare altor tipuri străine, l-a construit și experimentat.

Cele dintâi zboruri ce le-a efectuat Vlaicu cu aparatul său, au stârnit entusiasmul publicului românesc și interesul

AUREL VLAICU

autorităților noastre militare, care erau preocupate de problema aeronauticei, în legătură cu organizarea modernă a apărării naționale. In anul 1913 — după modificările ce le-a introdus Vlaicu aparatului său — ministerul nostru de război a comandat un avion Vlaicu, tip N. 3, care urma să fie predat în primăvara anului următ-

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

Discursul lui sir John!

de RENE SAIVE

Paris, August

Discursul lui sir John Simon era așteptat la Paris cu tot atâta nerăbdare ca și la Praga. Franța, aliata Cehoslovaciei, care e gata să-și îndeplinească toate obligațiile, urmărește, în adevăr, evoluția atitudinii britanice cu un interes pasionat. Multă vreme Franța a putut să creadă că Marea Britanie va sta deoparte în cazul unui conflict armat, dacă acest conflict se va produce cu privire la Cehoslovacia. Apoi, puțin câte puțin, guvernul britanic a priceput gravitatea și amploarea problemei. A sfătuit, fără îndoială, adoptarea unor metode împăciuitoare, dar a părăsit vechea teză a „splendidei izolări".

După cuvintele pe care le-a rostit sir John Simon, este imposibil de a socoti posibilă menținerea neutralității britanice în caz de război. Francezii rețin acest punct capital pentru ei. Sir John Simon a spus că războiul nu este inevitabil. Dar a adăugat că, atunci când se va declara, nu pot fi prevăzute urmările lui, „cari în anumite împrejurări vor atrage și alte țări, afară de „primii interesați".

Formula aceasta e destul de diplomatică. Totuș, e foarte limpede pentru cei cari știu să citească. In chestiunea cehoslovacă — de vreme ce e vorba de această țară — cari sunt primii interesați? Cehoslovacia, firește și aliații ei, adică Franța și Rusia. Care pot fi „celelalte țări" la cari sir John Simon a făcut aluzie. E vorba firește de Marea Britanie... alminteri discursul n'ar avea nici un sens. Sir John Simon n'a avut oare grija să-și precizeze discret gândul, declarând: „Inarmarea noastră nu trezește nici o neîncredere la celelalte națiuni, fiindcă lumea întreagă știe că armele noastre nu vor avea niciodată o țintă agresivă și că Marea Britanie se întărește ca să-și asigure securitatea și să devină o prietenă sigură și activă a păcii".

Dacă socotim că nici Franța nici Cehoslovacia, nici altă națiune nu nutresc planuri agresive împotriva Germaniei, dar că Germania a adoptat o atitudine destul de puțin pașnică față de Cehoslovacia, suntem nevoiți să găsim destul de explicite declarațiile lui sir John Simon. Pe de altă parte, d-sa s'a referit la discursul rostit la 24 Martie de primul ministru, d. Neville Chamberlain.

Ce spunea d. Neville Chamberlain la 24 Martie? Spunea, după ziarul „Le Temps" că: „dacă Anglia nu e angajată printr'un tratat să dea ajutor Cehoslovaciei sau Franței, în cazul unui război rezultând dintr'o agresiune împotriva primei din aceste două țări, trebue să se admită că, atunci când e vorba de pace și de război, nu numai obligațiile contractuale intră în joc, iar dacă un război, a isbucnit n'ar fi limitat fără îndoială la cei cari au asumat atari obligații". Și d. Neville Chamber-

(Continuare in pag. 2-a)

Un automobil cade într'un râu

Londra, 30 (Rador). — **Un automobil a derapat la Abingdon (Berkshire) și a căzut în râul Duneaton.**

Trei persoane s'au înecat.

Congresul mondial al tineretului dela New-York

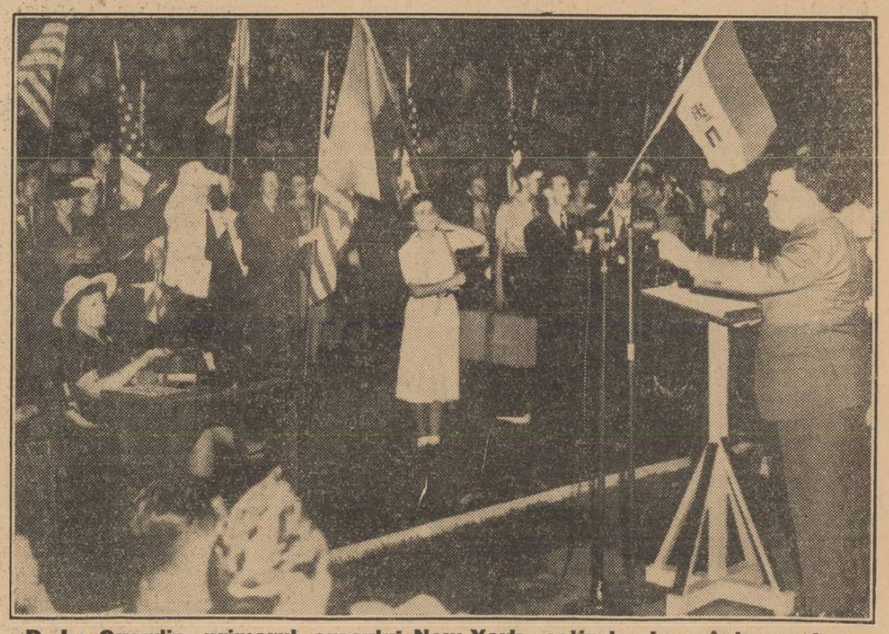

D. La Guardia, primarul orașului New-York rostindu-și cuvântarea de deschidere

CAMPANIA SANITARA IN JUD. BRAȘOV
D. general dr. N. Marinescu (x) ministrul sănătății în mijlocul sătenilor